

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 45/09-46

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. februára 2009 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. V. L., P., zastúpeného advokátom JUDr. T. B., P., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 11 ods. 1, čl. 28 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 7 Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne č. k. 3 Tos 32/2008-424 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. V. L. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. októbra 2008 doručená sťažnosť Mgr. V. L., P. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. T. B., P., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1,

čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 11 ods. 1, čl. 28 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a podľa čl. 7 Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach (ďalej len „pakt“) uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Tos 32/2008-424 zo 14. augusta 2008.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že ako súdom ustanovený obhajca obvinenému v trestnom konaní si po právoplatnom ukončení trestného konania uplatňoval odmenu za poskytnuté právne služby a náhradu hotových výdavkov celkom v sume 51 736 Sk. O jeho žiadosti rozhodol samosudca Okresného súdu Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) uznesením č. k. 1 T 210/2002-401 z 12. mája 2008 tak, že mu celkom priznal za obhajobu klienta odmenu a náhradu hotových výdavkov v sume 25 463 Sk. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú krajský súd uznesením č. k. 3 Tos 32/2008-424 zo 14. augusta 2008 zamietol. Týmto uznesením podľa sťažovateľa boli porušené jeho základné ľudské práva, a keďže nemá k dispozícii žiadny ďalší opravný prostriedok, ktorý by mohol využiť na odstránenie porušenia svojich základných ľudských práv, je nútený podať sťažnosť ústavnému súdu.

V sťažnosti je ďalej uvedené: *„Z uznesenia samosudcu je zrejmé, že zo všetkých úkonov právnej pomoci, ktoré som preukázateľne uskutočnil, si samosudca svojvoľne vybral niektoré, za ktoré mi nepriznal odmenu a paušálnu náhradu výdavkov... čo formálne odôvodnil tým, že podľa jeho názoru boli tieto úkony právnej pomoci neúčelné.*

Konkrétne, v priebehu celého trestného konania, od 6. 3. 2000, kedy som bol obvinenému ustanovený za obhajcu, až do 12. 11. 2004, kedy bola vec právoplatne skončená som uskutočnil s klientom obv. L. L. celkom 18 porád, z čoho mi súd priznal odmenu a rež. paušál iba za prvú poradu s klientom... Za všetky ostatné porady s klientom mi odmenu a rež. paušál nepriznal, podľa neho z dôvodu neúčelnosti, ktorú súd odôvodnil tým, že obvinený bol v konečnom dôsledku uznaný za vinného z trestného činu, pre ktorý sa viedlo trestné stíhanie, a tým boli tieto porady bez akejkoľvek efektivity.

Ďalej mi súd pre údajnú neúčelnosť nepriznal odmenu a rež. paušál za písomné podania...“ Sťažovateľ uvádza, že celkovo mu okresný súd nepriznal odmenu a k nej patriaci paušál za 25 úkonov právnej pomoci vôbec, s poukazom na ich neúčelnosť. Ďalej mu nepriznal odmenu za jeden úkon a k nemu patriaci režijný paušál, pretože dva samostatné úkony nesprávne posúdil ako jeden úkon právnej pomoci, ďalší úkon právnej pomoci nesprávne posúdil tak, že tento nie je úkonom právnej pomoci, tiež nesprávne zaokrúhlil odmenu za úkon právnej pomoci, čím mu priznal odmenu v nižšej výške, ešte mu nepriznal stratu času za časť skutočne stráveného času cestou zo sídla jeho advokátskej kancelárie a napokon mu nepriznal odmenu a režijný paušál za jeden úkon právnej pomoci, pretože ho opomenul preskúmať.

Sťažnosť sťažovateľa proti postupu a rozhodnutiu okresného súdu krajský súd zamietol. Podľa sťažovateľa *„napadnutým uznesením porušovateľa a konaním, ktoré mu predchádzalo, sa porušovateľ dopustil tých istých pochybení ako samosudca súdu prvého stupňa, ktoré v konečnom dôsledku porušujú moje základné práva, označené v bode IX. tejto ústavnej sťažnosti“*.

Sťažovateľ rozvádza dôvody, pre ktoré považuje postup a rozhodnutie okresného súdu aj krajského súdu za formalistický a arbitrárny. Namieta, že krajský súd pri rozhodovaní o jeho sťažnosti sa jeho skutkovou a právnou argumentáciou vôbec nezaoberal, k jeho námietkam sa nevyjadril a nezaujal k nim žiadne stanovisko. Namieta najmä skutočnosť, že všeobecné súdy posudzovali otázku účelnosti a hospodárnosti úkonov právnej pomoci. Podľa jeho názoru *„pokiaľ by sme pripustili možnosť, aby orgán trestného konania, ktorý rozhoduje o návrhu ustanoveného obhajcu na priznanie odmeny a náhrad, mohol (spätne) posudzovať účelnosť jednotlivých úkonov právnej pomoci, vniesli by sme do rozhodovania týchto orgánov prvok svojvôle, pripustili by sme možnosť, aby si tento orgán svojvoľne vyberal úkony právnej pomoci, za ktoré obhajcovi odmenu prizná, a za ktoré nie“*.

Krajský súd podľa sťažovateľa porušil ním označené základné práva, pretože *„... aplikácia (v niektorých prípadoch neaplikácia) a výklad (interpretácia) advokátskych*

taríf, ktoré použil porušovateľ, sú v rozpore s advokátskymi tarifami a uvedenými zákonmi, v rozpore s ustálenou praxou všeobecných súdov (ústavne konformnou), teda aplikácia a výklad advokátskych taríf sú zjavne arbitrárne, nesú znaky svojvoľnej aplikácie jednoduchého práva a ústavného hľadiska sú neakceptovateľné a neudržateľné.

Rozhodnutím a postupom porušovateľa boli porušené moje základné ľudské práva označené v bode IX. tejto ústavnej sťažnosti aj preto, lebo porušovateľ si nesplnil povinnosť stanovenú mu zákonom v § 192 ods. 1 Tr. por., keď riadne nepreskúmal správnosť výrokov uznesenia samosudcu, proti ktorým som podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.“

Sťažovateľ preto navrhuje, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní jeho sťažnosti uznesením prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a po prerokovaní veci vydal tento nález:

„1. Krajský súd Trenčín uznesením č. k. 3 Tos 32/2008-424 zo dňa 14. 8. 2008 a v konaní vedenom na Krajskom súde Trenčín sp. zn. 3 Tos 32/2008, ktoré tomuto uzneseniu predchádzalo, porušil právo sťažovateľa Mgr. V. L., advokáta, na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo domáhať sa zákonom stanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde Slovenskej republiky, zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo domáhať sa ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, zaručené v čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, právo vlastníť majetok, zaručené v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, právo na to, že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi, zaručené v čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo pokojne užívať svoj majetok a právo na to, že nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva, zaručené v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo na spravodlivú odmenu za prácu, zaručené v čl. 28 Listiny základných práv a slobôd a právo každého človeka na spravodlivé a priaznivé pracovné podmienky zabezpečujúce najmä: (a) odmenu, ktorá poskytuje ako minimum všetkým pracovníkom:

(1) spravodlivú mzdu za rovnakú prácu rovnakej hodnoty bez akéhokoľvek rozlišovania. Zaručené v čl. 7 Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach.

2. Uznesenie Krajského súdu Trenčín č. k. 3 Tos 32/2008-424 zo dňa 14. 8. 2008 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu Trenčín na ďalšie konanie.

3. Mgr. V. L., advokátovi, sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 25 000,- Sk, ktoré je Krajský súd Trenčín povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Krajský súd Trenčín je povinný zaplatiť sťažovateľovi náhradu všetkých trov konania na účet jeho právneho zástupcu, advokáta JUDr. T. B., do 3 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

Na odôvodnenie žiadosti o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľ uviedol: *„Vzhľadom na množstvo a charakter porušení mojich základných ľudských práv porušovateľom, opísaných v tejto sťažnosti, na markantné nerešpektovanie zákonov a právnych noriem jednoduchého práva, svojvôľu pri rozhodovaní, zjavne nesprávnu, svojvoľnú interpretáciu, na vec sa vzťahujúcich advokátskych taríf, ktorých správna interpretácia musela byť porušovateľovi dobre známa z jeho činnosti, ako i s poukazom na to, že postup a rozhodnutie porušovateľa sú aj v rozpore s doterajšou súdnou praxou samotného porušovateľa, navrhujem, aby Ústavný súd Slovenskej republiky zaviazal porušovateľa zaplatiť mi primerané zadosťučinenie, pričom miere porušenia mojich základných ľudských práv a zásade spravodlivosti, podľa môjho názoru, zodpovedá primerané zadosťučinenie najmenej v sume 25 000,- Sk.“*

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy,

ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podmienky konania o sťažnostiach sú upravené v ustanoveniach § 20 a § 49 až § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pričom nesplnenie všeobecnej alebo osobitnej podmienky je dôvodom na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podstatou sťažovateľových námietok bolo tvrdenie, že uznesením krajského súdu č. k. 3 Tos 32/2008-424 došlo k porušeniu ním uvedených práv, pretože krajský súd, ktorý konal o jeho sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 1 T 210/2002, zamietol jeho sťažnosť, čím mu nebola priznaná odmena a náhrada hotových výdavkov za obhajobu v sume ním vyčíslenej, a to z dôvodu, že niektoré úkony nepovažoval krajský súd za účelne vynaložené, ako aj z dôvodov nesprávneho posúdenia niektorých úkonov, nesprávneho zaokrúhlenia odmeny za úkon právnej pomoci, nepriznania straty času za časť skutočne stráveného času a opomenutia preskúmať úkon právnej pomoci.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh ústavný súd zistil, že sťažovateľ ako súdom ustanovený obhajca poskytol obvinenému L. L. služby právnej pomoci v trestnej veci vedenej pod sp. zn. 1 T 210/2002 na okresnom súde. Obžalovaný bol rozsudkom okresného súdu uznaný za vinného zo spáchania trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 a bol mu uložený trest odňatia slobody vo výmere dvoch rokov, výkon ktorého mu bol podmiennečne odložený. V konaní o odvolaní krajský súd uznesením sp. zn. 2 To 353/02 zamietol odvolanie obžalovaného. Po nadobudnutí právoplatnosti a vykonateľnosti rozsudku sťažovateľ spracoval žiadosť o priznanie trov obhajoby v sume 51 736 Sk, ktorú predložil okresnému súdu 12. novembra 2007. Okresný súd uznesením č. k. 1 T/210/2002-401 z 12. mája 2008 rozhodol o jeho žiadosti tak, že priznal sťažovateľovi odmenu a náhradu hotových výdavkov za obhajobu v sume 25 463 Sk.

Uznesenie okresného súdu napadol sťažovateľ sťažnosťou, v ktorej predovšetkým poukázal na úkony, ktoré v rámci obhajoby vykonal a za ktoré mu okresný súd nepriznal odmenu - celkom za 17 porád s klientom, za písomné podania orgánom činným v trestnom konaní a súdu a za štúdium preverovacieho spisu, a poukázal aj na ďalšie vady napadnutého uznesenia. Jednotlivo sa vyjadril ku každému úkonu právnej pomoci, za ktorý mu nebola priznaná odmena, a zdôvodňoval opodstatnenosť a potrebu ich vykonania.

O sťažnosti sťažovateľa rozhodol krajský súd uznesením č. k. 3 Tos 32/2008-424 zo 14. augusta 2008, ktorým sťažnosť zamietol.

Krajský súd v napadnutom uznesení venoval pozornosť argumentácii súdu prvého stupňa, ako aj námietkam sťažovateľa obsiahnutým v jeho podaní. Vychádzal pritom z príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich odmenu advokáta a náhradu hotových výdavkov za obhajobu účinných v čase rozhodovania o veci, teda Trestného poriadku a vyhlášok Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 240/1990 Zb. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnej pomoci (platnej do 31. marca 2002) a č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“). V tejto súvislosti krajský súd

okrem iného uviedol: „Krajský súd sa stotožňuje so záverom okresného súdu, že úkony, za ktoré obhajcovi nebola priznaná odmena, boli v posudzovanom prípade vykonané a uplatnené v rozpore so zásadou účelnosti a hospodárnosti, pričom však súd nehodnotí ich kvalitu, ale posudzuje len účelnosť uskutočnených úkonov právnej služby ustanoveným obhajcom z hľadiska hospodárnosti trestného konania, ktorého súčasťou je aj uskutočnenie obhajoby. Súd prvého stupňa tiež správne prihliadol i na zložitosť tejto právnej veci, pričom krajský súd považuje za potrebné zdôrazniť, že v danom prípade nijako neupiera, ani neobmedzuje právo obvineného na obhajcu, ani neurčuje spôsob, či rozsah jeho realizácie, ako to namietal vo svojej sťažnosti obhajca. Poukazuje na to, že advokát je povinný pri poskytovaní právnych služieb, a to aj v rámci obhajoby obvineného (obžalovaného), dbať na ich účelnosť a hospodárnosť (§ 41 Tr. por. platného do 31. 12. 2005, § 13 ods. 3 zákona č. 132/1990 Zb. o advokácii v znení zák. č. 302/1999 Z. z. platného do 31. 12. 2003 a § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii účinného od 01. 01. 2004). V zmysle citovanej právnej úpravy je potom úlohou orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu, ktorý rozhoduje o výške odmeny obhajcu, posúdiť opodstatnenosť vykázaného rozsahu úkonov obhajoby, ktorú možno namietat', resp. preskúmať len v rámci rozhodovania podľa § 553 ods. 4 Tr. por.“

Krajský súd súčasne odôvodnil nepriznanie uplatnenej odmeny za 17 ďalších porád s klientom a za ďalšie úkony právnej služby, ktoré nepovažoval za účelne vykonané, resp. opodstatnene vymáhané. Na základe zisteného skutkového stavu krajský súd vyslovil takýto názor: „Na základe vyššie uvedeného krajský súd nepovažoval sťažnostné námietky obhajcu Mgr. V. L. za opodstatnené a jeho sťažnosť ako nedôvodnú podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. zamietol.“

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť

sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 218/07, III. ÚS 299/07).

Ústavný súd ďalej uvádza, že ako nezávislému súdnemu orgánu ochrany ústavnosti mu prislúcha kontrola dodržiavania ústavných princípov a ich správnej aplikácie v postupe a rozhodnutiach orgánov verejnej moci (v danom prípade všeobecného súdu). Ústavný súd nezasahuje do postupov a rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré spĺňajú atribúty zákonnosti a ústavnosti. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly ústavného súdu len za predpokladu, že sú zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň majú za následok porušenie základného práva alebo slobody. V prípade, ak ústavný súd zistí, že skutkové a právne závery všeobecného súdu obstoja v konfrontácii s ústavou, medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách či právnymi predpismi nižšej právnej sily, nemá dôvod do jeho rozhodnutia zasahovať (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 77/05).

V tejto súvislosti ústavný súd ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

Kompetencie ústavného súdu nenahrádzajú postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a nepoužívajú sa na skúmanie tvrdenej nesprávnosti, pretože ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom. Kritériom na rozhodovanie ústavného súdu musí byť najmä intenzita, akou malo byť zasiahnuté do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv alebo slobôd, a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k obmedzeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd.

Ústavný súd v prípadoch, keď riešil problematiku možného porušenia základného práva na súdnu ochranu konkrétnym rozhodnutím všeobecného súdu, uviedol, že právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, podobne podľa čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru neznamená právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným

súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi. Podobne nie je možné považovať za porušenie základného práva zamietnutie neopodstatnených nárokov jednotlivcov v súdnom konaní. Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá dôvod doň zasahovať (napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 67/06, III. ÚS 218/07).

Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je taktiež právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (III. ÚS 209/04, III. ÚS 206/06, III. ÚS 78/07).

Ústavný súd konštatuje, že krajský súd v namietanom prípade postupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku, zákona Slovenskej národnej rady č. 132/1990 Zb. o advokácii v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“) a vykonávacej vyhlášky. Podľa § 13 zákona o advokácii je advokát pri výkone advokácie povinný zachovávať ústavu, zákony a predpisy vydané na ich vykonanie, v ich medziach sa riadiť príkazmi klienta, chrániť práva a oprávnené záujmy zastupovaného, dbať na to, aby jeho právna pomoc bola účelná a hospodárna. Zásada účelnosti a hospodárnosti sa vzťahuje aj na služby, ktoré poskytuje obhajca obvinenému na základe rozhodnutia súdu o ustanovení obhajcu. V prípade ustanoveného obhajcu súdom vzniká v súvislosti s uplatňovaním odmeny a náhrady hotových výdavkov medzi orgánom činným v trestnom konaní a ustanoveným obhajcom osobitný trestno-procesný vzťah. Právnou skutočnosťou, na základe ktorej vzniká tento osobitný trestno-procesný vzťah, je rozhodnutie súdu o ustanovení obhajcu, na základe ktorého vznikajú v priebehu trestného stíhania práva a povinnosti na strane orgánov činných v trestnom konaní, súdu a obhajcu smerujúce najmä k úspešnému vykonaniu trestného stíhania. Posúdenie obsahu práv a povinností v rámci tohto vzťahu je vecou orgánu, ktorý je oprávnený rozhodovať v danom štádiu trestného konania v súlade s príslušnými právnymi predpismi. V tejto súvislosti treba konštatovať,

že úvahu krajského súdu pri posudzovaní účelnosti vykonaných úkonov a celkovej správnosti návrhu na odmenu a náhrady s prihliadnutím na § 151 Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005 možno hodnotiť ako legitímnu.

Z namietaného uznesenia krajského súdu podľa názoru ústavného súdu nevyplýva jednostrannosť, ktorá by zakladala svojvôľu alebo takú aplikáciu príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

V súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 116/05, III. ÚS 218/07), v nadväznosti na už uvedený záver a vychádzajúc z toho, že absencia porušenia ústavnoprávných princípov vylučuje založenie sekundárnej zodpovednosti všeobecných súdov za porušenie základných práv sťažovateľa hmotnoprávneho charakteru, ústavný súd postupoval aj pri posudzovaní časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie základného práva na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Ústavný súd totiž v súlade so svojou stabilizovanou judikatúrou (napr. II. ÚS 78/05) zastáva názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy. V opačnom prípade by ústavný súd bol opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základným predpokladom na to, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy (II. ÚS 71/07).

Namietané porušenie čl. 28 listiny nemá žiadnu priamu súvislosť s tvrdeniami sťažovateľa, ako ani namietané porušenie čl. 7 paktu, ktorý nie je aplikovateľný na konanie o porušovaní ústavných práv, ktoré označil sťažovateľ.

Ústavný súd sa nezaoberal otázkou namietaného porušenia čl. 48 ods. 1 ústavy, ktoré bolo podľa sťažovateľa porušené tým, že o jeho návrhu na priznanie odmeny a náhrad za jednotlivé úkony rozhodoval samosudca, a nie predseda senátu alebo ním poverený vyšší súdny úradník v zmysle § 553 ods. 3 Trestného poriadku, pretože postup a rozhodnutie okresného súdu, ktorým malo dôjsť k porušeniu jeho ústavných práv, sťažovateľ sťažnosťou podanou ústavnému súdu nenapadol.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. februára 2009